

CURRENTA XV. et XVI.

A. D. 1870.

L. 2317.

Rozporządzenie Wys. c. k. Namiestnictwa względem donoszenia o wypadkach nagłej śmierci celem przedsiębrać się mającej obdukcji.

L. 28511.

Zdarzają się wypadki, że księża donoszą sądom o nienaturalnej śmierci osób; przy obdukcji zwłok zaś przedsięwziętej od zesłanej komisji śledczej okazuje się, iż dotyczące osoby naturalną śmiercią umarły.

Celem zapobieżenia znacznych kosztów komisyjnych, połączonych z podobnymi doniesieniami dla funduszu państwa postara się przewielebny Konsystorz o pouczenie podwładnego kleru, że obowiązek doniesienia do sądu, wyrzeczony w §. 71. spraw karnych ogranicza się tylko na czyny kary godne, które co do występku przeciw bezpieczeństwu życia wyczerpująco są podane w §. 3. rozp. ministerstwa spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z 28. Stycznia 1855. L. 26. (Dz. p. p.)

Trafia się również, że księża, nie oczekując przybycia komisji na doniesienie uczynione o nienaturalnej śmierci, zwłoki zupełnie pogrzebują.

Przewielebny Konsystorz zechce zatem uwagę kleru i na to zwrócić, że obowiązkiem dusz pastérzy w takich wypadkach jest, powstrzymać się z pogrzebaniem zwłok, tak długo, aż komisya wysłana obdukcją takowych przedsięwzięmie. Przedwczesne pogrzebanie bowiem pociąga za sobą exhumowanie połączone z niepotrzebną stratą kosztów i czasu, i udaremnia często cel śledztwa.

Lwów dnia 15. Lipca 1870.

Poleca się Wielebnemu Duchowieństwu parafialnemu to rozporządzenie do zachowania.

W Tarnowie dnia 12. Września 1870.

L. 2848.

Obwieszczenie

o wymiarze należitości ekwiwalentowej.

L. 39.672. ex 1870.

Wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu rozporządziło w reskrypcie z dnia 18. Maja 1870. r. (Dz. ust. Państwa Nr. 76.), aby dla wymiaru należitości ekwiwalentowej od ruchomego, i nieruchomego majątku za trzecie decennium (1. Stycznia 1871. do końca Grudnia 1880.) według przepisów ustawy z dnia 9. Lutego 1850., najwyższego postanowienia z dnia 1. Maja 1850. (Dz. ust. Państwa nr. 181.), oraz ustawy z dnia 13. Grudnia 1862. (Dz. ust. Państwa nr. 89.) i z dnia 29. Lutego 1864. (Dz. ust. Państwa nr. 20.) ci, którzy do opłaty téj należitości obowiązani są, najdalej do dnia 15. Lutego 1871. wnieśli fasye do tych c. k. powiatowych Dyrekcyi skarbowych, do których według miejsca swego zamieszkania przynależą.

Rozporządzenie to dotyczy majątku według ustawy z dnia 13. Grudnia 1862. r., poz. tar. 106. *B. e*), należitości ekwiwalentowej w oznaczonej tam mierze ulegającego, który należy fundacyom, beneficjom, kościołom, gminom duchownym i świeckim, stowarzyszeniom, zakładom, zgromadzeniom, towarzystwom, przedsiębiorstwom akcyjnym i innym spółkom zarobkowym.

W jaki sposób co do formy i treści pomienione fasye sporządzić należy, dokładnie oznaczają postanowienia powołanego reskryptu ministeryalnego z d. 11. Maja 1870. (Dz. ust. Państwa nr. 76.); aby ułatwić tychże fasyj sporządzenie, dano drukować przepisane na takowe formularze *A. B. i C.*, a druków tych można dostać w każdym Urzędzie podatkowym za wyrażoną na każdym arkuszu cenę własnego kosztu.

Na pomieniony obowiązek do wniesienia w należytem czasie fasyj dla wymiaru należitości ekwiwalentowej zwraca się niniejszém uwagę wszystkich, których to dotyczy, z tém dołożeniem, że według §. 21. powołanego reskryptu ministeryalnego zaniedbanie wniesienia fasyi sprawia ten szkodliwy skutek, iż płaciłoby musiano podwójną należitość przez wszystkie dziesięć lat, za które wymierzyć się ma należitość ekwiwalentowa, oraz że zatajenie lub nieprawdziwe podanie fasonować się mających przedmiotów podlega na mocy §. 84. l. 3. ustawy z dnia 9. Lutego 1850. postępowaniu według ustawy karnéj o przekroczeniach dochodów skarbowych.

C. k. krajowa Dyrekcyja skarbowa.

Lwów, dnia 7. Września 1870.

Wielebnemu Duchowieństwu do wiadomości.

W Tarnowie dnia 19. Września 1870.

L. 2908.

Rozporządzenie

względem wyciągów z metryk o śmierci osób do wojska przynależnych.

L. 33377.

Dla ułatwienia czynności przygotowawczych do poboru wojskowego wydał Jego Ekscelencya Pan Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem wyznań i oświaty tudzież z c. k. Ministerstwem obrony krajowej wys. reskryptem z dnia 27. Lipca 1870. L. 10148. następujące rozporządzenie:

Prowadzący księgi metrykalne będą na przyszłość obowiązani, zapisując do ksiąg zmarłych osoby, które nie są w księgach urodzonych téjże gminy wciągnięte, a przed 23 rokiem życia swego zmarłe mając przynależność do pewnej gminy królestwa lub kraju reprezentowanego w Radzie Państwa — odnośny wyciąg z ksiąg zmarłych przesłać prowadzącemu księgi metrykalne w miejscu urodzenia zmarłej osoby bezpośrednio, jeżeli zaś to miejsce urodzenia w innym kraju koronnym leży lub jeżeli zmarły do innego wyznania należy za pośrednictwem politycznej władzy krajowej.

Prowadzący księgi metrykalne w miejscu urodzenia zmarłego powinni zaś w rubryce „uwagi“ uwidocznic dzień i miejsce śmierci zmarłej osoby, i odwołać się na odnośny wyciąg metrykalny, któren w aktach metrykalnych przechować należy.

Gdyby miejsce urodzenia zmarłego w innej drodze nie mogło być sprawdzonem, prowadzący księgi metrykalne w miejscu śmierci zawezwać mogą pomocy władz politycznych.

Lwów dnia 12. Września 1870.

Do wiadomości i odpowiedniego użytku.

W Tarnowie dnia 24. Września 1870.

L. 2118.

Dodatek do ustawy wojskowej z dnia 5. Grudnia 1868 roku.

(Dalszy ciąg do kurendy XIV.)

C z ę ś ć I V.

O o c h o t n i k a c h.

§. 113.

O dobrowolnem wstąpieniu do wojska w ogóle.

1. Każdy krajowiec, który odpowiada wymaganiom prawnym, może podług własnego wyboru jako ochotnik wstąpić na oznaczony §. 4. ustawy wojskowej czas służby

w linii, rezerwie i landwerze, a względnie tylko na czas służby w linii i rezerwie samej do któregośkolwiek z oddziałów lub zakładów stałej armii, lub marynarki wojennej, uprawnionych do przyjmowania ochotników.

2. Jako krajowiec ma być w tym względzie uważanym każdy, kto jest przynależnym do jednego z obudwu państw Monarchii.

Wybór oddziału lub zakładu nie zawisł bynajmniej od przynależności ochotnika tj. ochotnik przynależny do jednego państwa, może wstąpić także do oddziału lub zakładu, który uzupełnia się wyłącznie z obrębu drugiego Państwa Monarchii. *)

§. 114.

Dowody potrzebne dla ochotnika.

Kto chce wstąpić dobrowolnie do stałej armii (marynarki wojennej), ma przedłożyć w tym celu wydany przez przynależną władzę powiatową podług wzoru XXIXgo certyfikat wstąpienia, a oraz jeżeli jest małoletnim, legalizowane pismienne przyzwolenie ojca lub opiekuna, jeżeli zaś służył już w stałej armii, marynarce wojennej lub landwerze, także dokument uwolnienia.

Jeżeli ochotnik zostanie asenterowanym, będą te dowody przechowywane w aktach dotyczącego oddziału lub zakładu.

§. 115.

Zgłaszanie się ochotników u upoważnionego do przyjmowania oddziału lub zakładu.

1. Pragnący wstąpić ochotnik powinien, przy złożeniu potrzebnych podług poprzedniego paragrafu dowodów, zgłosić się wprost u wybranego, do przyjmowania ochotników upoważnionego oddziału lub zakładu.

2. Do przyjmowania ochotników są upoważnione:
pułki piechoty liniowej,
noszący najwyższe Imię pułk strzelców tyrolskich,
bataliony strzelców polowych,
pułki konnicy,
pułki artyleryi,

*) To postanowienie nie rozciąga się na dobrowolne wstąpienie do landwery, które należy w ogóle do zakresu władz landwerskich.

bataliony artylerji fortecznej,
pułki inżynieryi,
pułk pionierów,
oddział sanitarny i
marynarka wojenna.

W czasie wojny mogą być do ruchomych oddziałów i zakładów tylko ci ochotnicy przyjmowani, którzy posiadają takie przygotowawcze wykształcenie wojskowe, iż mogą być niezwłocznie użyci w polu.

Orzekać o przyjęciu mają prawo komendy pułkowe i rezerwowe, tudzież komendy samoistnych batalionów, a nakoniec marynarka wojenna.

3. Wymienione pod 2. komendy nie są upoważnione do przyjmowania ochotników, jeżeli potrzebne podług §. 114. dowody nie są w zupełności złożone, albo jeżeli w czasie zgłoszenia się ochotnika nie ma ubytku w przepisany stanie prezencyjnym, a ochotnik pragnie być natychmiast do niego przyjętym.

4. Takim ochotnikom, którzy służyli już w stałej armii (marynarce wojennej) lub w landwerze może być zgodnie z postanowioną w §. 154. zasadą odmówionem przyjęcie, jeżeli zasięgnięte dokumenta moralności nie świadczą w sposób zadawalniający o przebytych czasie ich służby wojskowej.

5. Jeżeli ochotnik nie zostanie przyjętym dlatego, iż uznano go niezdatnym albo do właściwej służby wojskowej w ogóle, albo też dla obranego oddziału lub zakładu nie potrzeba mu wydawać na to pismienego poświadczenia.

6. Asenterowanie ochotników uskutecznia bez pośrednictwa władzy politycznej dotyczący oddział lub zakład, trzymając się przytem postanowień, obowiązujących co do lekarskiego badania i oceny fizycznej i umysłowej zdatości do właściwej służby wojskowej.

§. 117.

Wcielanie kadetów do stałej armii i do marynarki wojennej.

1. Do przyjmowania wstępujących bezpośrednio ze stanu cywilnego do stałej armii krajowców jako kadetów są upoważnione:

pułki piechoty liniowej,
noszący najwyższe Imię pułk strzelców tyrolskich,
bataliony strzelców polowych,
oddział sanitarny,
pułki konnicy,

artylerya polowa i forteczna,
pułki inżynierzy,
pułk pionierów,
korpus pociągów wojskowych i
pułk piechoty okrętowej.

4. O przyopuszczenie do examinu kadeckiego może ubiegać się każdy dobrze wychowany i wykształcony krajowiec, który odpowiada warunkom dobrowolnego wstąpienia do stałej armii (marynarki wojennej), i może się wykazać nieposzlakowanym dotąd prowadzeniem się.

3. Aspiranci na kadetów mają po zasiągnięciu i przy wykazaniu przyzwolenia komendanta oddziału, do którego pragną być wcieleni, prosić o przypuszczenie do examinu u którejkolwiek dywizyjnej komendy wojskowej podług upodobania. Tylko ci, którzy starają się o przyjęcie do oddziałów artylerji, inżynierji lub pionierów, tudzież do korpusu pociągów wojskowych, muszą po zasiągnięciu przyzwolenia dotyczących komendantów wojskowych i z przedłożeniem tegoż, wnieść prośbę o dozwolenie przyjęcia do państwowego Ministerstwa Wojny, które zastrzegło sobie postanowienie co do przedsiębrania examinu.

4. Do podania o przyjęcie mają być nadto załączone:

- a) certyfikat wstąpienia (§. 114.);
- b) wydane od politycznej lub policyjnej władzy w miejscu pobytu aspiranta świadectwo jego nieposzlakowanej przeszłości;
- c) świadectwa szkolne, i
- d) jeżeli aspirant jest małoletnim, legalizowane pismienne przyzwolenie ojca lub opiekuna.

Rozdział XVI.

O ochotnikach jednorocznych.

§. 120.

W ogólności.

1. Celem instytucji jednorocznych ochotników jest, przyspasabiać z najwykształceńszych warstw tych poborowych, którzy nie obierają sobie stanu wojskowego jako powołanie na całe życie, szybko zdatnych oficerów i podoficerów rezerwowych, lekarzów i urzędników rezerwowych dla pokrycia zwykłej potrzeby w czasie wojny, oszczędzając jednak przytem ile możności interesa polityczno — ekonomiczne.

2. Uwzględnienia co do jednorocznej służby ochotniczej ma prawo żądać każdy krajowiec (§. 113., 2., ustęp 1.), który odpowiada warunkom przedwstępnym, postawionym ustawą wojskową i w niniejszej instrukcyi.

3. Służba ochotnicza następcza, oprócz korzyści przeniesienia do rezerwy po odbyciu jednorocznej czynnej służby, także możność do wyboru służby, oddziału wojska, załogi i roku do odbycia służby prezencyjnej.

4. Tę odbywać można albo własnym kosztem, przyczem dotyczący ochotnicy muszą w ciągu swojej służby własnym kosztem ubierać się, uzbrajać i zaopatrywać, a przy konnicy także sprawić sobie konia i żywić go, albo też bywają te koszta pod pewnemi warunkami pokrywane ze wspólnego budżetu wojennego.

§. 121.

Wybór służby, oddziału wojska, załogi i czasu służby prezencyjnej.

1. Aspirantom do jednorocznej służby ochotniczej, bez różnicy, czy na koszt własny, czy też wspólnego budżetu wojennego, wolno podług własnego wyboru i uzdolnienia uczynić zadość swęj służbie prezencyjnej, albo

- a) wstanie zbrojnym, albo też w charakterze
- b) lekarza,
- c) praktykanta weterynarskiego,
- d) farmaceuty.

2. W tym celu mają prawo wybierać aspiranci: pod a) oddział wojska, pod b) szpital garnizonowy, albo też oddziałowy, pod c) pułk konnicy lub artyleryi, albo szwadron pociągów polowych, a pod d) wojskowy zakład apteczny.

3. Przyznane jednorocznym ochotnikom w celu dalszych nauk uwzględnienie co do wyboru załogi i czasu służby prezencyjnej, rozciąga się także na aspirantów, nie oddających się naukom, i ma proszącym o to przyznawane od tej samej władzy wojskowej, która udziela pozwolenia na dobrowolne wstąpienie (§. 132.).

§. 122.

Wnoszenie podań o przyjęcie.

1. Podania o przyjęcie *) aspirantów, którzy pragną odbyć służbę w stanie zbrojnym, mają być wnoszone do komendy wybranego i do przyjmowania jednorocznych ochot-

*) Te podania o przyjęcie i ich załączniki są wolne od opłaty należności.

tników uprawnionego korpusu wojska (§. 132.), podania zaś aspirantów do służby w stanie zbrojnym przy korpusie pociągów wojskowych — do państwowego Ministerstwa Wojny.

2. Kandydaci do zawodu lekarskiego, weterynarze i farmaceuci, którzy chcą uczynić zadość swęj służbie w charakterach oznaczonych w §. 121. pod *b*), *c*) i *d*), mają przedkładać swoje prośby o przyjęcie, wyjąwszy w razie pod 3. oznaczonym, tęj generalnej lub wojskowej Komendzie, w której okręgu służbowym przebywa aspirant.

3. Jeżeli jednak kandydaci do zawodu lekarskiego i farmaceuci starają się o przyjęcie do służby na koszt wspólnego budżetu wojennego, natenczas mają przedłożyć prośby swoje państwowemu Ministerstwu Wojny.

4. Prośby o przyjęcie, wniesione po rozpoczęciu czasu służby prezencyjnej (§. 137.), nie mogą być uwzględnione w razie zamierzonego równoczesnego rozpoczęcia służby.

§. 123.

Dowody uzdolnienia do jednorocznej służby ochotniczej.

1. Do prośb o przyjęcie mają być załączone następujące dowody:

- a) dowód wieku, potrzebnego podług §. 16. ustawy wojskowej dla wstąpienia do stałej armii (marynarki wojennej);
- b) legalizowane piśmienne przyzwolenie ojca lub opiekuna aspiranta na dobrowolne wstąpienie;
- c) dowód, że na aspirancie nie ciąży zarzut zaniedbania powinności wojskowej;
- d) dowód moralnego, i
- e) naukowego uzdolnienia.

2. Dowód pod *a*) stanowi metryka chrztu (urodzenia), może być jednak nie żądanym od uczniów, których wiek w świadectwach szkolnych jest wyrażony.

3. Dowód pod *b*) jest potrzebnym małoletnim, pod *c*) zaś tylko wtedy, jeżeli aspirant podług wieku swego był już obowiązany stawić się do zwykłego poboru wojskowego.

4. Dowód pod *d*) stanowi dla aspirantów do służby na własne koszta: wydane przez polityczną lub policyjną władzę w miejscu pobytu, odnośnie do ustępu 2. §. 20. ustawy wojskowej, potwierdzenie, że aspirant posiada moralne uzdolnienie do dobrowolnego wstąpienia do stałej armii (marynarki wojennej); załączenie tego potwierdzenia ze strony zwyczajnych i publicznych uczniów nie jest potrzebne, jeżeli aspirują do służby na własne koszta.

Dla aspirantów na koszta wspólnego budżetu wojennego: świadectwo nienagannego moralnego zachowania się, które wydane ma być dla uczniów od przełożonego dotyczącego

zakładu naukowego, a względnie od dziekana dotyczącego kolegium profesorów, dla wszystkich zaś innych aspirantów od politycznej lub policyjnej władzy miejsca ich pobytu.

5. Dowód pod 1. c), a względnie 3. ma być złożony zapomocą wydanego od przynależnej co do poboru władzy powiatowej podług §. 114. certyfikatu wstąpienia, który także w takim razie ma być przedłożony, jeżeli dobrowolne wstąpienie zamierzone jest przed zwyczajnym poborem wojskowym w tym roku kalendarzowym, w którym poborowy obowiązany jest stawić się po raz pierwszy do poboru.

Co do terminu ważności takiego certyfikatu, obowiązują postanowienia zawarte w §. 114., 4.

6. Jeżeli certyfikat wstąpienia zostanie przedłożony, może z powodu, iż takowy zawiera także potwierdzenie wieku, potrzebnego do dobrowolnego wstąpienia, odpaść dowód pod 1. a), a względnie pod 2., a u aspirantów do służby na własne koszta nadto jeszcze dowód moralnego uzdolnienia pod 1. d), a względnie pod 4.

§. 124.

Dowód naukowego uzdolnienia.

1. Dowód naukowego uzdolnienia (§. 123.) stanowią:

A. dla aspirantów do służby o własnych kosztach:

- a) świadectwa szkolne z ukończonego ostatniego roku wyższego gimnazjum lub wyższych szkół realnych, albo też stojącego z temiz na równi zakładu naukowego (§. 126.), jeżeli wykazują przynajmniej pierwszą dobrą klasę postępu, albo
- b) wydane od komisji examinacyjnych (§. 131.) świadectwa uzdolnienia;

B. dla aspirantów do służby na koszta wspólnego budżetu wojennego:

a) wymienione w poprzednim ustępie A. pod a) świadectwa, jeżeli wykazują ogólną klasę celującą, lub gdzie nie dają takiej ogólnej klasy, w głównych przedmiotach stopień celujący postępu, w którymto razie ma być także przedłożone potwierdzenie zakładu naukowego, że przedmioty, z których aspirant otrzymał stopień celujący, są głównymi przedmiotami tegoż roku, albo

b) świadectwo dojrzałości, albo

c) świadectwo złożonego z rezultatem uzdolnienia egzaminu ogólnego;

C. dla kandydatów do zawodu lekarskiego:

a) urzędowe potwierdzenie dziekana dotyczącego kolegium profesorów, że aspirant jest zapisany jako zwyczajny słuchacz, na który rok i na które kolegia, i że istotnie na takowe uczęszcza, albo

(b) dyplom doktorski;

D. dla weterynarzów:

a) urzędowe potwierdzenie dyrektora dotyczącego zakładu naukowego, że aspirant zapisany jest jako zwyczajny słuchacz, na który rok i na które kolegia, i że istotnie na takowe uczęszcza, albo

b) dyplom weterynarski;

E. dla farmaceutów.

a) urzędowe potwierdzenie dotyczącego dziekana, że aspirant, chociaż nadzwyczajny słuchacz na uniwersytecie, zapisany jest przecież jako zwyczajny słuchacz farmaceutyki, i na który rok, jakoteż że uczęszcza istotnie na dotyczące kolegia, albo

b) dyplom magistra farmaceutyki lub doktora chemii,

2. Wymienione pod *D. a)* i *E. a)* dowody stanowią oraz podstawę do ocenienia, czy aspirant pod względem naukowego uzdolnienia swego nadaje się do służby na koszt wspólnego budżetu wojennego lub nie; w tej mierze należy kłaść te dyplomy, wymienione pod *D. b)* i *E. b)*, na równi z świadectwami dojrzałości, jeżeli aspirant odbywa służbę jako praktykant weterynarski lub farmaceuta.

3. Dla nieznamości języka niemieckiego nie może być nikt wykluczany od jednorocznej służby ochotniczej.

§. 125.

Warunkowe zapewnienie korzyści połączonych z jednoroczną służbą ochotniczą aspirantom przed ukończeniem przepisanych do tego nauk.

1. Uczniowie z ostatnich dwóch lat wyższego gimnazjum lub wyższej szkoły realnej, albo też stojącego z temiz na równi zakładu naukowego, mogą być przyjęci z zastrzeżeniem orzeczenia co do korzyści, połączonych z jednoroczną służbą ochotniczą jeżeli opóźnienie ich studyów w którym z wywymienionych zakładów naukowych nie nastąpiło z ich własnej winy, i jeżeli to udowodnią swojemi szkolnemi lub innymi świadectwami, usprawiedliwiającemi zaszłą może przerwę; wszelako mają być puszczeni na urlop aż do nabycia naukowego uzdolnienia do jednorocznej służby ochotniczej.

2. Jeżeli jednak tacy ochotnicy porzucą nauki w oznaczonych zakładach naukowych przed ich ukończeniem, natenczas mają być natychmiast pociągnięci do trzyletniej służby w linii.

3. Świadectwa szkolne z ostatniego ukończonego półrocza, a tam, gdzie nie odbywają się examina półroczne, z ostatniego ukończenia roku, mają być uważane jako dowody naukowego uzdolnienia w celu dobrowolnego wstąpienia, jeżeli te świadectwa wykazują przynajmniej pierwszą (dobrą) klasę postępu.

4. Bezpośrednio po ukończeniu swych nauk na wyższem gimnazyum lub wyższej szkole realnej, albo téż w stojących z temiz na równi zakładach naukowych obowiązani są tacy ochotnicy przedłożyć odnośne dowody powołanej do ostatecznego rozstrzygnięcia komendzie tego oddziału wojska, który udzielił pozwolenia przyjęcia, przyczem ma być oraz wniesioną prozba o dalsze odłożenie służby prezencyjnej (§. 138.) jeżeli ochotnik tego sobie życzy.

Te dowody mają służyć także za podstawę do ocenienia, czy aspirant pod względem swojego uzdolnienia naukowego nadaje się do służby na koszta wspólnego budżetu wojennego, lub nie.

§. 126.

Zakłady naukowe, stojące na równi z wyższymi gimnazyami i wyższymi szkołami realnymi pod względem dowodów naukowego uzdolnienia.

Pod względem dowodów naukowego uzdolnienia aspirantów do jednorocznej służby ochotniczej mają być następujące krajowe zakłady naukowe uważane jako równe wyższym gimnazyom lub wyższym szkołom realnym:

- a) c. k. akademie sztuk pięknych w Wiedniu, której wychowawcy, jeżeli po ukończeniu niższego gimnazyum lub niższej szkoły realnej wstąpili do akademii, mogą być po ukończeniu trzechlecia przypuszczeni do jednorocznej służby ochotniczej pod warunkiem, jeżeli w ciągu wspomnianego peryodu nauk uczęszczali na teoretyczne wykłady przedmiotów, przepisanych statutami akademii, i mogą wykazać się z tego wydanem od akademii świadectwem;
- b) utrzymywana przez towarzystwo patryotycznych miłośników sztuki akademie sztuk pięknych w Pradze, szkoła sztuk pięknych przy c. k. instytucie technicznym w Krakowie, i wyższa szkoła rękodzielnicza w Wiedniu;
- c) królewsko-węgierska akademie górnicza i leśnicza w Szemnic, c. k. akademie górnicze w Leoben i Przybramie, szkoła gospodarstwa wiejskiego i leśnego w Krzyżu (Kreutz) w Kroacyi, c. k. akademie leśnicza w Maria-Brunn, agronomiczne zakłady naukowe w Węgierskim Altenburgu, Debreczynie, Keszthely, Tetschen-Liebwerd, Taborze i Dublinach; kurs praktykantów niższoaustriackiej krajowej szkoły rolnictwa w Grossau, leśnicze zakłady naukowe w Weisswasser i Eulenbergu (dawniejsza szkoła leśnictwa w Aussee w Morawii); c. k. akademie handlowe w Tryeście, tudzież akademie handlowe: w Wiedniu, Peszcie i Pradze, i akademie dla handlu i przemysłu w Gracu, w reszcie

d) wojskowy zakład weterynarski w Wiedniu, o ile tenże jest cywilnym zakładem naukowym, i zakład weterynarski w Peszcie.

§. 127.

Wykazanie naukowego uzdolnienia świadectwami zagranicznych zakładów naukowych.

Jeżeli dowód naukowego uzdolnienia mają stanowić świadectwa zagranicznego zakładu naukowego, względem którego nie powzięła jeszcze władza Ministerstwa żadnego postanowienia co do jego zrównania z wyższymi gimnazyjami i wyższymi szkołami realnymi Państwa, to należy takie świadectwa przedłożyć państwowemu Ministerstwu Wojny, które, w porozumieniu z dotyczącym Ministerstwem krajowym, orzeka o przypuszczeniu takich świadectw jako dowodu uzdolnienia.

Do takich podań ma być nadto dołączonym ostatni program lub statut tego zagranicznego zakładu naukowego, w którym aspiranci ostatecznie się uczyli, i którego świadectwa przedkładają.

§. 128.

Dowód ubóstwa.

Aspiranci do służby na koszt wspólnego budżetu wojennego mają przedłożyć świadectwo ubóstwa, wydane na podstawie przedsięwziętych badań od przynależnej gminy, a potwierdzonych od władzy powiatowej.

§. 129.

Organizacja komisji egzaminacyjnej.

1. W braku wymienionych w §. 124. A. a) świadectw szkolnych, należy zastąpić potrzebny dowód wyższego wykształcenia złożeniem osobnego egzaminu i przedłożeniem wydanego zeń świadectwa uzdolnienia (§. 124. A. b).

2. Do przedsięwzięcia tych egzaminów będzie przy każdej dywizyjnej komendzie wojska w miejscu jej dyslokacji wysadzona komisja egzaminacyjna na czas stósonków normalnych.

Ta komisja składa się:

- a) z szefa sztabu generalnego dotyczącej dywizyi wojska jako przewodniczącego;
- b) z dwóch profesorów wyższego gimnazjum lub wyższej szkoły realnej, i

c) z dwóch oficerów, którzy są oraz nauczycielami w dotyczącej dywizyjnej szkole wojskowej.

Wspomnianych pod b) członków naznacza dyrektor wyznaczonego przez polityczny Rząd krajowy zakładu naukowego.

Wszyscy członkowie mają prawo głosowania.

Na sekretarza ma być przydzielany niższy oficer z oddziału wojska.

3. Examina odbywają się zwykle w ostatni czwartek każdego miesiąca.

4. Prośby *) lub zgłoszenia się o przypuszczenie do tego examinu mają być wczas przedkładane, a względnie ustnie wnoszone u dywizyjnej Komendy wojska, przed której komisją chce aspirant poddać się examinowi, a to z równoczesnym przedłożeniem potwierdzonego przez polityczną lub policyjną władzę w miejscu pobytu świadectwa tożsamości osoby, które ma zawierać jej napisanie i własnoręczny podpis aspiranta.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Mutationes inter Venerabilem Clerum.

10. Junii 1870. N. 1774. R. Mathaeus **Grzonka** Administrator in Zabierzów, institutus pro beneficio in Ocieka.
- dtto dtto R. Mathias **Figwer** Administrator in Ocieka, applicatus qua Coop. ad Zawada.
- dtto N. 1774. R. Josephus **Jaromin** Coop. in Chełm, constitutus Administr. in Zabierzów.
15. dtto N. 1734. R. Joannes **Bartoszek** Coop. in Szafłary, applicatus qua Coop. expos. ad Ostrowsko.
17. dtto N. 1828. R. Franciscus **Wolf** Coop. in Podgórze, institutus pro beneficio in Zaborów.
- dtto dtto R. Andreas **Buś** Admin. in Zaborów, applicatus qua Coop. ad Andrychów.
- dtto N. 1829. R. Stanislaus **Chodacki** Coop. in Porąbka, institutus pro beneficio in Gosprzydowa.

---

*) Takie podania wraz z ich załącznikami są wolne od opłaty należności.

17. Junii 1870. N. 1828. R. Antonius **Piątkowski** Coop. in Andrychów, translatus in eadem qualitate ad Podgórze.
21. dtto N. 1882. A. R. Romanus **Wiesiołowski** Parochus in Graboszyce, pensione provisus.
25. dtto N. 1935. R. Joannes **Komperda** Coop. in Lipowa, translatus in eadem qualitate ad Wieprz.
27. dtto N. 1936. R. Ladislaus **Majka** Coop. in Wieliczka, translatus in eadem qualitate ad Andrychów.
28. dtto N. 1946. R. Adalbertus **Planeta** Coop. in Mikluszowice, transl. in eadem qualitate ad Łapczyca.
6. Julii 1870. N. 2000. R. Adalbertus **Roszek** Coop. in Bochnia, institutus pro beneficio in Poronin.
- dtto dtto R. Josephus **Ociepka** Administrator in Poronin, applicatus qua Coop. ad Czarnydnajec.
7. dtto N. 2009. R. Jacobus **Przybyś** Coop. expos. in Szczawnica, institutus qua Capellanus localis ibidem.
10. dtto N. 2011. R. Andreas **Buś** Coop. ad Andrychów applicatus, constitutus Administrator in Graboszyce.
14. dtto N. 2074. R. Michaël **Harbut** Coop. in Muszyna, translatus in eadem qualitate ad Szafłary.
1. Augusti 1870. N. 2292. R. Petrus **Grembosz** Coop. in Maków, translatus in eadem qualitate ad Bochnia.
5. dtto N. 2313. R. Joannes **Biela** Coop. in Zawoja, institutus pro beneficio in Czarnypotok.
11. dtto N. 2391. R. Joannes **Zychowicz** Coop. in Mielec, constitutus Administrator in Vet. Wiśnicz.
17. dtto N. 2466. R. Ignatius **Bucki**, Coop. in Wadowice górne ad tempus pane deficientium provisus.
21. Septembris 1870. N. 2864. A. R. Vincentius **Grodzicki** Administrator in Krużłowa, institutus pro beneficio ibidem.
22. Augusti 1870. N. 2528. R. Franciscus **Szczudło** (junior) Coop. Vet. Sandeciae, transl. in eadem qualitate ad Wadowice (civit.)
- dtto dtto R. Paulus **Jende** Coop. in Dembica, applicatus qua talis ad Radomyśl
- dtto dtto R. Josephus **Kosiński** Coop. in Wadowice, (urbe) applicatus qua talis ad Mszana.
- dtto dtto R. Alexius **Gajdecki** Coop. in Mszana, translatus in eadem qualitate ad Łętownia.
- dtto dtto R. Joannes **Suwada** Coop. in Lisiagóra, applicatus qua talis ad Chełm.

22. Augusti 1870. N. 2528. R. Franciscus **Klimkowiez** Coop. in Sułkowice, translatus qua Coop. expos. in Harbutowice.
- dtto   dtto   R. Joannes **Budzyk** Coop. expos. in Harbutowice, applicatus qua Coop. ad Lisiagóra.
- dtto   dtto   R. Adalbertus **Planeta** Coop. in Łapczyca, translatus in eadem qualitate ad Mikłuszowice.
22. Septembris 1870. N. 2865. R. Josephus **Opydowicz** Coop. expos. in Wysoka, constitutus Administrator in Lencze.
25.   dtto   N. 2912. R. Joannes **Zieliński** Coop. in Szczepanów, constitutus Administrator in Gawłuszowice.

Applicatio neoordinatorum Presbyterorum.

qui die 12. Augusti 1870. ad sacrum Presbyteratus Ordinem promoti sub 22. Augusti N. 2528. sequentes stationes qua Cooperatores obtinuerunt:

R. Adalbertus Bryndza	applicatus qua	Cooperator ad	Spytkowice ad	Zator.
R. Alexander Chadalski	dtto			Trzemeśnia.
R. Antonius Dubowski	dtto			Zebrzydowice.
R. Alojsius Góralik	dtto			Łapczyca.
R. Alojsius Guńkiewicz	dtto			Vet. Sandeciam.
R. Henricus Hradeczny	dtto			Sułkowice.
R. Franciscus Jamiński	dtto			Cięcina.
R. Joannes Jaworski	dtto			Łapanów.
R. Marcellus Klimkiewicz	dtto			Tyniec.
R. Ladislaus Koczón	dtto			Maków.
R. Joannes Leja	dtto			Zawoja.
R. Franciscus Leśniak	dtto			Niepołomice.
R. Ignatius Maciejowski	dtto			Muszyna.
R. Thomas Siemek	dtto			Porąbka.
R. Ladislaus Smolucha	dtto			Myślenice.
R. Laurentius Solak	dtto			Szczepanów.

N. 1733. — 1855. — 2112. — 2161. — 2391. — 2912.

Piis ad aram precibus commendantur animae

*) 1. R. Francisci Przeucki Coop. expos. in Ostrowsko, qui aet. a. 65. sac. 38. SS. Sacramentis provisus die 1. Junii 1870. in Domino obdormivit.

2) Rel. Alfonsi Jakiel, Provincialis et Prioris Ordinis PP. Carmelitarum, qui aet. a. 66. sacer. vero 36. die 4. Junii 1870. Sacramentis morib. provisus in Pilzno pie in Domino obdormivit.

3) Josephi Górski, Theologi 3. anni, qui aet. anno 26. Sacram. morib. provisus die 10. Julii 1870. in Zbyszyce in Domino obdormivit.

4) Josephi Surzyn, Theologi I. anni, aet. a. 24. Sacram. morib. provisi die 14. Julii 1870. in loco natali Żarnówka ad Maków demortui.

*) 5) A. R. Vincentii Świetliński, parochi in Vet. Wiśnicz, qui aet. a. 66. sac. 42. Sacram. morib. prov. die 10. Augusti 1870. pie in Dom. obdormivit.

6. Reł. Bartholomaei Szuber Ord. PP. Bernardinorum, qui aet. a. 32. sac. 1. Sacram. morib. provisus die 19. Augusti 1870. in Calvaria pie in Domino obdormivit.

*) 7) A. R. Josephi Szklarski, parochi in Gawłuszowice, qui aet. a. 47. sac. 21. die 20. Septembris 1870. Viennae obiit.

8) Rel. Josephae Gertrudis de Rzuchowska, Ord. S. Bened. aet. an. 77. Sacram. morib. prov. in Staniątki pie in Domino defunctae.

---

*) Commemoratur, pro vita temporali a. e. egressis, in Currenda praesenti, asterisco *) notatis, qua consotiationi dioecesanae precum pro felici morte et animae salute consequenda, adscriptis — superviventes consodales, unum sacrificium Missae pro singulo, persolvere obligari.

JOSEPHUS ALOJSIUS,
Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae die 1. Octobr. 1870.

Cyprianus Netuschill,
Cancellarius.